

Et diplom fra besættelsestiden

Af S. Ravn Jensen

Ovtrup skole var under besættelsen, som så mange andre skoler i landet, beslaglagt af tyskerne. Få dage efter kapitulatonen forlod de tyske soldater skolen og alle de andre bygninger i byen, højskolehjem, forsamlingshus, missionshus og en del private boliger, som de efterhånden havde taget.

En efterkommando på nogle få mand blev tilbage for at holde øje med det materiel, der var oplagret i skolens gymnastiksal, men udleverede dog næsten omgående skolens nøgler til modstandsbevægelsens byleder. Han og jeg blev de første, der frit kunne gå rundt i skolens lokaler og tjenesteboliger og ved selvsyn konstatere »ødelæggelsernes vederstyggelighed«.

Som allerede nævnt var gymnastiksalen materieldepot. Næsten al plads var optaget af høje reoler, hvis hylder bar i stakkevis af kasser med materiel, og en væsentlig del af dem havde påskriften HTK (Hærens Tekniske Korps). Man havde ryddet et dansk militærdepot og slæbt alt rub og stub til Ovtrup, også ting, som Die Wehrmacht overhovedet ingen anvendelse kunne finde for. Nævnes kan f.eks. et lille bundt pæne sølvskjolde, som mange ældre mænd husker fra deres soldatertid. Et sådant tildeltes kompagniets bedste skytte.

Det reneste og mest akkurat afleverede rum var skolens tørvehus. Her kunne de soldater, der under kamp blev udsat for sennepsgasangreb, blive vasket og rensset. Bårer, gummidragter og tønder med kemikalier talte deres tydelige sprog om rummets anvendelse.

På døren ind til et af skolens lokummer var malet: »Lebensgefahr. Zutritt verboten«. (Livsfare. Adgang forbudt). Vi fandt nu ikke noget farligt, det var fjernet, men advarselen blev stående i flere år. Den forsvandt først, da udhuset blev nedrevet.

Mit strålende befrielseshumør sank ved gensynet med min før så smukke og hyggelige tjenestebolig. Få måneder efter vort bryllup blev min kone og jeg smidt ud af den, og nu var den på det nærmeste en ruin. Alt var skamferet og ødelagt.

De fleste klasseværelser havde været anvendt som belægningsstuer (soverum). Her stod grimme, klodsede standardkøjer, som var ryddede, men snavsede og uhumske. En af dem tiltrak sig straks min opmærksomhed. Allerede i døren så jeg, at der lå et stykke hvidt papir på den. Det var et diplom, og her er det i faksimile.

Teksten i dansk oversættelse:

DIPLOM

Om korporal¹ Kesting, signa, kompagni² Danmark 1, udtaler jeg min særlige anerkendelse, fordi han gennem fastholdelse af en dansk sabotør gjorde denne uskadelig og derigennem muliggjorde afdækning af en vidt-forgrenet sabotageorganisation.

Divisionskommandostation 3. marts 1945

Hoffmann

Generalløjtnant og divisionskommandant

Fundet af dette diplom satte gang i fantasien, og spørgsmål myldrede frem. Hvorfor var diplommet den eneste personlige ejendel, der var efterladt i lokalet? På hvilket tidspunkt var det efterladt? Hvorfor havde Kesting ikke brændt det? o.s.v.

Alt tyder på, at det er anbragt på køjen i allersidste øjeblik før hjemturen til Tyskland, men efter at en befalingsmand har godtaget soldaternes oprydning. Korporal Kesting har måske fået »kolde fødder«, hevet diplommet op af tasken og lagt det på madrassen lige før han for sidste gang trådte ud af klasseværelsets dør. Eller, hvad der er lige så sandsynligt, hans kammerater har sagt: »Du er godt

tosset mand! Hvis englænderne ved grænsen kigger i din taske, er du leveret og bliver måske kaldt krigsforbryder«.

At han ikke brændte det, skyldtes måske den ganske simple grund, at tiden for afgang var inde.

Diplomsudsmykning

Som man kan se, er diplommet på alle fire sider »indrammet« af en bort med egeblade. Det er ikke tilfældigt. I tysk nationalbevidsthed har egen en lignende funktion eller rolle, som bogen har i den danske.³

Tegningen i øverste venstre hjørne er let at tyde. Det er jo et formindsket billede af det velkendte tyske Jernkors, der under krigen tildeltes tapre soldater. Oprindeligt var der i korsets midte ikke noget hagekors, men et stort W forsynet med en kongekrone, og på underste korsarm stod årstallet 1813. Alt det fortæller, at det var kong Frederik Wilhelm, der under befrielseskrigen mod Napoleon indstiftede ordenen. Jernkorset er senere flere gange f.eks. i 1870 og i 1914 blevet fornyet og forandret. Det her gengivne er Hitlers version fra 1939.

Tegningen i øverste højre hjørne, der forestiller et våbenskjold på mørk grund, er vanskeligere at tyde, men det lader sig dog gøre. Det er divisionens mærke. Bogstaverne R.D. står for Reserve Division, og tallet 160 fortæller, at der her er tale om den 160. division.

Den kom, så vidt jeg har fået oplyst til Danmark (Sjælland) umiddelbart efter eller samtidig med tyskernes besættelse 9. april og blev her med skiftende kommandanter resten af krigen.

Flere gange flyttede den for så til sidst at havne i Sydvestjylland, hvor dens virkefelt strakte sig fra Sdr. Haurvig i nord til Sneum Å i syd og med en østgrænse ca. 40 km. fra havet. Hovedkvarter og bopæl for generalen var Henne.

Det havde nu været interessant, om jeg kunne have fortalt, hvem den tilfangetagne sabotør var. Og det ville have været dejligt, hvis jeg kunne have sluttet min lille beretning med, at han og hans kammerater takket være det

sene tidspunkt af krigen undgik koncentrationslejr, og at de lykkelige og uskadede nåede hjem 5. maj. Men det ser jeg mig desværre ikke i stand til. Jeg kan ikke finde hverken ham eller kammeraterne. De har ikke været hjemme-hørende i Ovtrup eller omliggende sogne, men ganske afgjort et sted i Sydvestjylland.

Noter

1. Forkortelsen står for »Ober Gefreiter«. I den danske hær har man ikke en underofficersgrad, der nøjagtig svarer til den tyske. Vi bliver nok nødt til at kalde Kesting korporal slet og ret.
2. Vi kan heller ikke direkte oversætte »Nachrichten Kp«, der er en forkortelse af Nachrichten Kompagni. Herhjemme kaldes kompagnier med lignende funktion signalkompagnier.
3. Bissens Landsoldat i Fredericia står med en bøgegren i hånden.

Litteratur

Arne Bonvig Christensen: *Invasion i Danmark?* Odense universitetsforlag 1976.

Knud Hendriksen: *Våben i klitterne*. 1984.

S. Ravn Jensen, f. 1908, død juni 1985, fhv. skoleinspektør, Lykkesvej 17, 6855 Ovtrup. Har tidligere skrevet bl.a.: »Forsøg med Göteborgslærernes arbejdsmåde« i »Folkeskolen« 19. okt. 1950, fortsat 26. okt. 1950. »Glimt fra Ovtrup ungdomsforenings historie« i »Fra Ribe amt« 1981. »Skatteenægtelse i provisorietiden« i »Fra Ribe Amt« 1984.